

KUHMOINEN

Ruolahden, Pikkutupasalon ja Aningaistensaaren rantayleiskaavan muutos.

Koskien rantayleiskaavan muutosta Kuhmoisten kunnassa Ruolahden Palvaniemen, Aningais-
tensaaren sekä Pikkutupasalon alueilla tilat 291-411-1-140, 291-411-1-102 ja 291-413-6-57.

Sijaintikartta alla, kaava-alueiden likimääräinen sijainti osoitettu punaisilla ympyröillä

KAAVASELOSTUS / Kaavaluonnos 4.1.2022

**INSINÖÖRITOIMISTO
POUTANEN OY**

Koulukatu 19 13100 Hämeenlinna
Puh 0400480338
toimisto(at)poutanenoy.fi

1. Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Kaavan nimi:	Palvaniemen , Aningaistensaaren ja Pikkutupasalon rantayleiskaavan muutos.
Kaavan päiväys:	4.1.2022
Hyväksymispäivämäärät:	Kunnanhallitus : Kunnanvaltuusto :
Kunta:	Kuhmoinen
Tilat :	291-411-1-140, 291-411-1-102 ja 291-413-6-57.
Kaavan laatija:	Insinööritoimisto Poutanen Oy Juha Poutanen, DI , YKS 361 Koulukatu 19 13100 Hämeenlinna Puh 0400 480338 toimisto(at)poutanenoy.fi
Vireilletulo:	xx.xx.2022

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualueet sijaitsevat Ruolahden kylässä Palvaniemessä, Aningaistensaarella ja Pikkutupasalon saarella Päijänteen Tehinselän alueella.

1.3 Kaavan tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on siirtää Ruolahden Palvaniemen alueelle mantereelle Pikku-tupasalosta ja Aningaistensaaresta rakennusoikeutta ja osoittaa saarten nykyiset lomarakennuspaikat maa- ja metsätalousalueiksi. Rakennusoikeuden keskittämistä mantereelle Palvaniemeen puoltaa Ruolahden kylän nykyinen ja suunniteltu muu maankäyttö, kylässä on jo eri-ikäistä loma- ja pysyvää asutusta ja rantayleiskaavassa on lisäksi useita loma- ja pysyvän asunnon rakennuspaikkoja sekä matkailurakentamisalue (RM). Pikku-Tupasalossa yleiskaavan muutoksella vapautuu saareen merkittävästi lisää vapaata rantaviivaa ja saaren luonnontilaisuus säilyy kaava-alueen osalta, voimassaolevassa yleiskaavassa on osoitettu saaren länsirannalle suojaisa rantautumis- ja venevalkamapaikka.

1.4 Selostuksen sisällysluettelo

Sisällysluettelo

1. Perus- ja tunnistetiedot	1
1.1 Tunnistetiedot	1
1.2 Kaava-alueen sijainti	1
1.3 Kaavan tavoitteet	1
1.4 Selostuksen sisällysluettelo	1

1.5 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
2. Tiivistelmä	3
2.1 Kaavaprosessin vaiheet (täydentyvä kohta)	3
3. Lähtökohdat	3
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	3
3.1.1 Luonnonympäristö	3
3.1.2 Rakennettu ympäristö	3
3.1.3 Maanomistus	4
3.2 Suunnittelutilanne	4
3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	4
4. Rantayleiskaavan muutoksen suunnitteluvaiheet	7
4.1 Suunnittelun tarve	7
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	7
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	7
4.3.1 Osalliset	7
4.3.2 Vireilletulo	8
4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	8
4.3.4 Viranomaisyhteistyö	8
4.4 Kaavamuutoksen tavoitteet	8
5. Rantayleiskaavan kuvaus	8
5.1 Kaavan rakenne	8
5.1.1 Mitoitus	8
5.1.2 Palvelut	9
5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	9
5.3 Aluevaraukset	9
5.3.1 Rakentamisalueet	9
5.3.2 Muut alueet	10
5.4 Kaavan vaikutusten arviointi	10
5.4.1 Maakuntakaavan huomioonottaminen	10
5.4.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	11
5.4.4 Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja maisemaan	11
5.5 Ympäristön häiriötekijät	11
6. Rantayleiskaavan toteutus	11

1.5 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 28.12.2022
2. Luontoselvitys , Suomen Luontotieto Oy, 2020
3. Arkeologinen selvitys, Mikroliitti Oy, 2020

2. Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet (täydentyvä kohta)

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tarkoitus pitää julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan kunnan teknisessä toimistossa ja kunnan internet sivuilla. Kaavamuutosluonnos pidetään samanaikaisesti nähtävillä 30 päivän ajan . Nähtävilläolon aikana osallisten on mahdollista esittää kirjallisesti mielipiteensä hankkeesta.

2.2 Rantayleiskaavan muutoksen sisältö

Kaavamuutoksella on osoitettu loma-asumisen tai vaihtoehtoisesti pysyvän asumisen alue Ruolahden kylän alueelle Palvaniemeen, johon voisi sijoittaa enintään 4 rakennuspaikkaa, kaavamuutoksella siirretään rantayleiskaavassa osoitetut kaksi RA rakennuspaikkaa Pikkutupasalon saaresta mantereelle Palvaniemeen sekä samoin siirretään yksi rantayleiskaavan mukainen RA-rakennuspaikka Aningaistensaaresta mantereelle Palvaniemeen. jossa on jo yksi rakennuspaikka-alue . Siirrettävät rakennuspaikat osoitetaan muutoksessa metsätalousalueina, yhtenäistä vapaata rantaviivaa jää siirtoalueille enemmän kuin vastaavasti vapaata rantaviivaa poistuu mantereella.

3. Lähtökohdat

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Luonnonympäristö

Suunnittelualue Palvaniemen osalta on pääosin aiemmin päätehakattua taimettunutta metsäpohjaa, Palvaniemen kärkialueella on maisemallista suojapuustoa. Pikkutupasalon kaava-alue on kokonaan havupuuvältaista nuorehkoa metsää. Aningaisten saaren kaava-alue on puustoista metsämaata.

Alueilla ei ole luonnonsuojelulain 29 § tarkoittamia suojeltavia luontotyyppejä, eikä metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Myöskään vesilain suojelemia kohteita, kuten luonnon-tilaisia puroja tai lähteitä ei alueilla ole. Alueiden metsät ovat olleet talouskäytössä, eikä vanhojen metsien kohteita ole. Perinnemaisemia tai perinnebiotooppeja ei alueilla ole, eikä esim. merkkejä vanhasta metsälaidunnuksesta ole näkyvissä. Luontoselvitys erillisenä liitteenä.

3.1.2 Rakennettu ympäristö

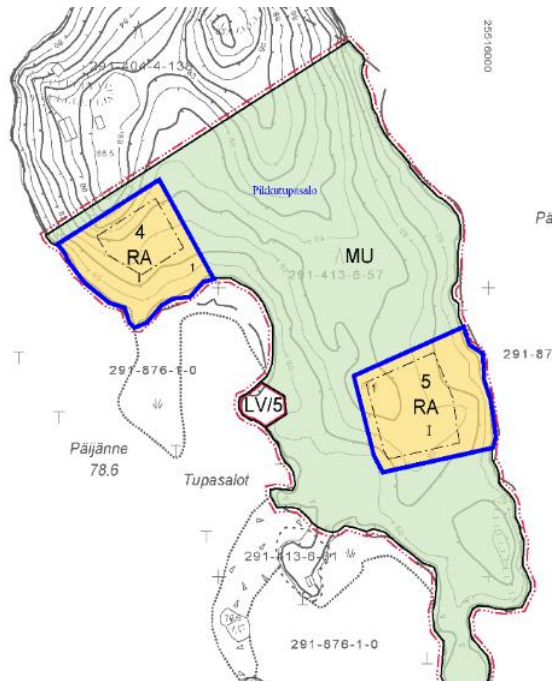
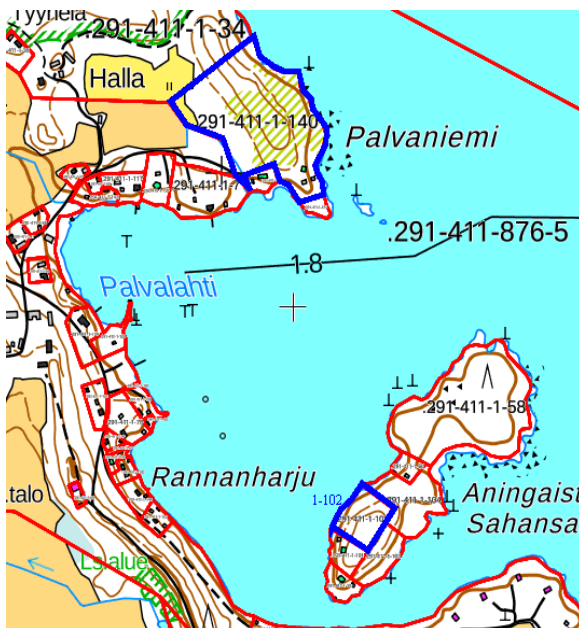
Suunnittelualueet ovat rakentamattomia, Palvaniemessä on ollut vanhoja huonokuntoisia lomarakennuksia, jotka on aiemmin purettu, Palvaniemeen tultaessa kaava-alueen ulkopuolella yksityistien varrella on useita muita vanhempia loma- ja pysyvän asuntojen rakennuksia, Ruolahden Palvalahden pohjukan ympärillä on eri-ikäistä loma- ja pysyvää asutusta. Pikkutupasalon ja Aningais-

tensaaren kaava-alueet ovat rakentamattomia. Pikkutupasalon pohjoispäässä, kaava-alueen ulkopuolella, on yksi ja saaren eteläosassa toinen rakennettu vanhempi loma-asunto, Aningaistensaarella on 3 kpl muita aiemmin rakennettuja loma-asuntoja, ei kuitenkaan kaava-alueella.

KARTTA 2. Suunnittelualueet (siniset rajaukset) ja ympäristön muu rakentamistilanne.

Palvaniemi ja Aningaistensaari

Pikkutupasalo

3.1.3 Maanomistus

Suunnittelualueet ovat yksityisessä omistuksessa.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

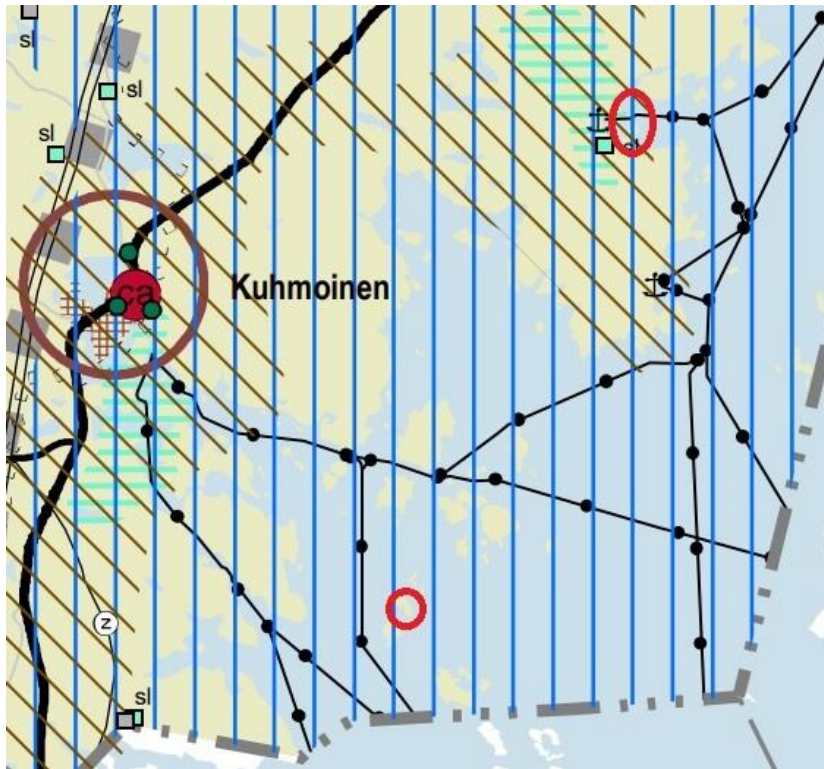
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka huomioidaan kaavamuutoksessa.

- Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava mahdollisuuksien mukaan tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa ja infrastruktuurin hyväksikäyttöä.
- Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyvyys.
- Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit. Alueiden käytössä luodaan edellytykset ilmastonmuutokseen sopeutumiselle.

Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi 28.1.2020. Maakuntakaavassa ei ole varsinaisia aluevarauksia kaava-alueiden osalta. Kaava-alueiden sijainnit osoitettu likimäärin punaisilla ympyröillä. Ruolahden kaava-alueille kohdistuu kaksi muuta Keski-Suomen maakuntakaavan merkintää: Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (mam) (Ruolahti) ja Biotalousalueen tukeutuva alue (b). Suunnittelualueet osoitettu likim. sijainnein punaisilla ympyröillä.

Kaava-alueet kuuluvat maakuntakaavassa laajempien vetovoima-alueiden piiriin, alla viivarasteroitujen alueiden selitykset

Matkailun ja virkistysalueen vetovoima-alue

Kulttuuriympäristön vetovoima-alue

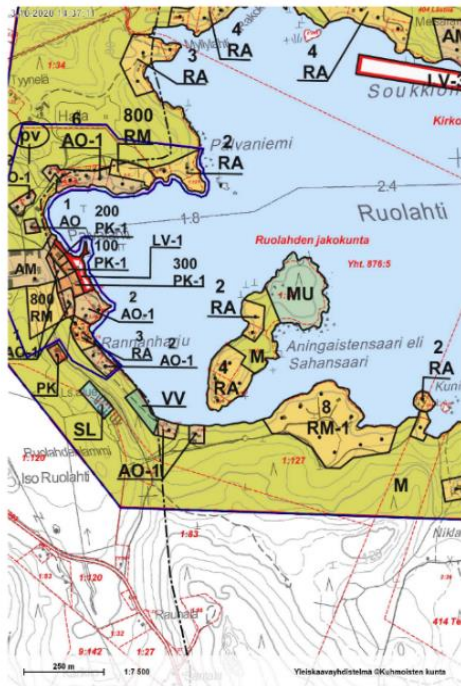
Ruolahden kylän alueille kohdistuu osittain kaksi laajempaa Keski-Suomen maakuntakaavan merkintää: Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (mam) ja biotalousalueen tukeutuva alue (b).

Rantayleiskaava

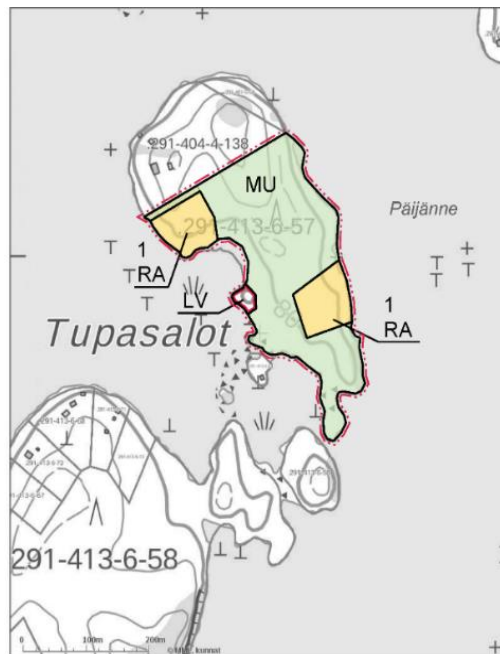
Päijänteen rantayleiskaava on vahvistettu v. 1997, Ruolahden kylän rantayleiskaavan muutos on hyväksytty v. 2004. Palvaniemessä kaava-alueelle on osoitettu yksi RA-alue. Pikkutupasalon saarella on rantayleiskaavassa osoitettu kaksi RA-aluetta ja MU ja LV alueet. Aningaistensaaren kaava-alue on osoitettu rantayleiskaavassa yhtenä RA-alueena. Otteet rantayleiskaavoista alla.

Otteet rantayleiskaavasta alla.

Palvaniemi ja Aningaistensaari

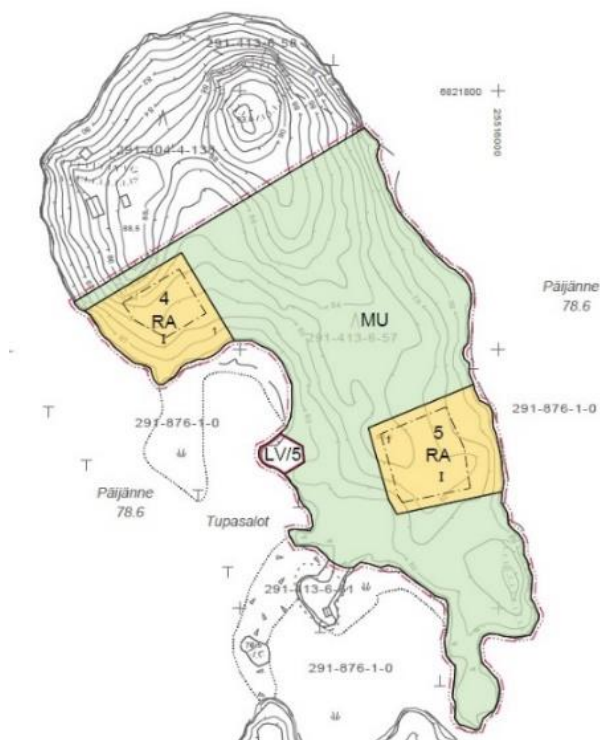

Pikkutupasalo

Ranta-asemakaava

Pikkutupasalon saarella on ranta-asemakaava tilan 6-57 alueella. Kaavassa on kaksi toteutumatomtaa RA rakennuspaikkaa, pääosa muusta kaava-alueesta on MU-alue, länsirannalla on lisäksi pieni venevalkama-alue (LV). Rantayleiskaavamuutoksen kanssa on vireillä samanaikaisesti ranta-asemakaavan muutos Pikku-Tupasalon osalta. Pikkutupasalon ranta-asemakaavakartta alla.

Rakennusjärjestys

Kuhmoisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan rakennusjärjestyksen 29.1.2020.

Luontoselvitys

Palvaniemen alueelle on laadittu luontoselvitys v. 2020. Selvitys on selostuksen liitteenä. Selvityksessä ei havaittu erityisiä suojeltavia kohteita tai eliöitä. Pikkutupasalon alueelle on laadittu luontoselvitys v. 2016 toisen kaavahankkeen yhteydessä, selvityksessä ei havaittu erityisiä suojeltavia kohteita tai eliöitä.

Arkeologinen selvitys

Palvaniemestä on tehty arkeologinen perusselvitys v. 2020, Aningaistensaari ja Pikkutupasalo sisältyvät v. 2015 Päijänteen saaria koskevaan arkeologiseen selvitykseen (Keski-Suomen Museo)

4. Rantayleiskaavan muutoksen suunnitteluvaiheet

4.1 Suunnittelun tarve

Kaavamuutoksen tavoitteena on siirtää Ruolahden Palvaniemen alueelle mantereelle Pikkutupasalon ja Aningaistensaaren rakennusoikeutta ja osoittaa saarten nykyiset lomarakennuspaikat maa- ja metsätalousalueiksi. Rakennusoikeuden keskittämistä mantereelle Palvaniemeen puoltaa Ruolahden kylän nykyinen ja suunniteltu muu maankäyttö, kylässä on jo eri-ikäistä loma- ja pysyvää asutusta ja rantayleiskaavassa kaava-alueen ulkopuolella on lisäksi useita uusia loma- ja pysyvän asunnon rakennuspaikkoja sekä matkailurakentamisalue (RM).

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavamuutoshanke on käynnistetty alueiden maanomistajan aloitteesta loppuvuonna 2021. Kaavamuutoksen käynnistämiseen on vaikuttanut alueelle samanaikaisesti vireillä olevan ranta-
asemakaavan käsittelyssä esille tullut tavoite muuttaa samanaikaisesti alueiden rantayleiskaavaa.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Kaavamuutoksen osallisia ovat maanomistajat ja asukkaat, joiden asumiseen, työntekoon tai muuhun kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

Viranomaisosallisia ovat:

- Kuhmoisten kunta
- Pirkanmaan Liitto
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Pirkanmaan Pelastuslaitos

Yhteisöt :

- Tehi-Ruolahti kylätoimikunta

Yritykset :

-Telia Finland Oyj

-Elenia Oy

4.3.2 Vireilletulo

Kaavamuutos on tullut vireille xx.xx.2022.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään yleisesti nähtävillä 30 päivän ajan Kuhmoisten kunnanvirastossa ja kunnan internetsivuilla. Nähtävilläpidon aikana osalliset voivat lausua suunnitelmasta mielipiteensä kirjallisesti.

Kaavaluonnos pidetään nähtävillä OAS:n kanssa samaan aikaan 30 päivän ajan välisenä aikana kunnanvirastossa ja kunnan internetsivuilla ja siitä pyydetään lausunnot osallisina olevilta viranomaisilta.

Kaavaehdotus pidetään nähtävillä kunnassa 30 päivän ajan ja siitä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot. Osallisilla on oikeus kirjallisen muistutuksen tekemiseen nähtävilläoloaikana.

Kaavamuutoksen hyväksyy Kuhmoisten kunnanvaltuusto.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö suoritetaan lausuntomenettelyillä ja kunnan kanssa neuvotteluilla.

4.4 Kaavamuutoksen tavoitteet

Kaavan ja kaavamuutoksen tavoitteena on siirtää Ruolahden Palvaniemen alueelle mantereelle Pikkutupasalon ja Aningaistensaaren rakennusoikeutta ja osoittaa saarten nykyiset lomarakennuspaikat maa- ja metsätalousalueiksi. Rakennusoikeuden keskittämistä mantereelle Palvaniemeen puoltaa Ruolahden kylän nykyinen ja suunniteltu muu maankäyttö, kylässä on jo eri-ikäistä loma- ja pysyvää asutusta ja rantayleiskaavassa on lisäksi useita uusia loma- ja pysyvän asunnon rakennuspaikkoja sekä matkailurakentamisalue (RM). Muutoshanke edistää myös Ruolahden kylän elinvoiman lisäämistä, kun alueelle tulee uusia rakennuspaikkoja, joihin taas oletettavasti tulee asukkaita kunnan ulkopuolelta.

5. Rantayleiskaavan kuvaus

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Mitoitus

Palvaniemessä tilan 1-140 alueelle on rantayleiskaavassa osoitettu yksi RA-rakennuspaikka , Aningaistensaareissa tilan 1-102 alueelle on osoitettu samoin yksi RA rakennuspaikka , Pikkutupasalon saareissa tilan 6-57 alueelle on osoitettu rantayleiskaavassa ja ranta-asemakaavassa kaksi RA-rakennuspaikkaa.

Rantayleiskaavan sekä Pikkutupasalon rantayleiskaavan mitoitusta ei muuteta rakennuspaikkojen määrän osalta eli rakennuspaikkojen kokonaismäärä säilyy siirrettynä entisellään. Saarten rakennuspaikat siirretään tavoitteen mukaisesti mantereelle tilan 1-140 alueelle. Kaava-alueen kaikilla tiloilla on sama maanomistaja, saman maanomistajan alueella voidaan rakennusoikeuksia siirtää tilojen kesken vakiintuneen käytännön mukaan.

Vapaan rantaviivan määrä kaikilla kolmella kaava- ja kaavamuutosalueilla yhteensä lisääntyy noin 130 metriä. Pikkutupasalon osalta vapaa rantaviiva lisääntyy noin 230 metriä ja Aningaistensaaren osalta noin 100 m. Palvaniemestä vähenee aiemmin ollutta vapaata rantaviivaa noin 200 metriä.

Erillistä emätilamitoitustarkastelua ei ole laadittu, koska kaavan osalta ei ylitetä voimassaolevan rantayleiskaavan rakennuspaikkojen kokonaiskappalemäärän mitoitusta.

Saman maanomistajan eri tiloja voidaan tarkastella yhtenä yksikkönä (ns. maanomistusyksikkö) ja rantarakennusoikeuksia voidaan siirtää tilan alueelta toiselle (Rantojen maankäytön suunnittelu s. 94 , ohjekirja). Siirtoa puoltaa tässä myös yleinen suunnittelukäytäntö, jonka mukaan saarella olevia rakennuspaikkoja pyritään aina kun on mahdollista siirtämään mantereelle. Myös rantayleiskaavan selostuksessa on mainittu siirtomahdollisuus eri kantatilojen välillä. Mantereella rakennuspaikat ovat myös paremmin hyödynnettävissä vakituisen asumisen rakennuspaikkoina ja edistävät rakennettuina kunnan ja Ruolahden kylän elinvoiman kehittämistä.

Maanomistajien tasapuolisuuskysymysten osalta, kunta voi harkintansa mukaan, jos edellytykset muuten täytyvät hyväksyä jatkossa myös muita samantyyppisiä kaavamuutoksia. Kuitenkin jokainen kaavamuutos edellyttää omaa kaavakohtaista harkintaa.

5.1.2 Palvelut

Lähimmät peruspalvelut sijaitsevat Kuhmoisten keskustassa, noin 13 km päässä maanteitse ensin Ruolahden maantietä pitkin ja loppumatka valtatie 4:ää pitkin. Vesitse on matkaa laivaväyliä pitkin Kuhmoisten satamaan noin 22 km.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kaava-alueilla ei ole selvitysten mukaan erityisiä luontoarvoja. Jätevesien käsittely järjestetään kunnan jätevesimääräysten ja voimassa olevan haja-asutusta koskevan nykyisen jätevesiasetuksen (asetus 157/2017) mukaisesti.

5.3 Aluevaraukset

5.3.1 Rakentamisalueet

Loma-asuntoalue (RA)

Alueelle saa rakentaa loma-asumista palvelevan asuinrakennuksen ja talousrakennuksia. Vesi- ja jätevesihuolto tulee järjestää kiinteistökohtaisesti . Yhden lomarakennuspaikan rakennusoikeus saa olla enintään 250 k-m².

Asuinpientalovaltainen alue (AO)

Alueelle saa rakentaa vakituista asumista palvelevan asuinrakennuksen ja erillisiä talousrakennuksia. Vesi- ja jätevesihuolto tulee järjestää kiinteistökohtaisesti. Yhden asuinrakennuspaikan rakennusoikeus saa olla enintään 300 k-m².

5.3.2 Muut alueet

LV-alue (Pikkutupasalo)

Venevalkama-alue, joka on tarkoitettu Pikkutupasalon saaren suoja-alueena rantautumista varten Tehinselän kovilla itä- ja koillistuulilla. Alue voi toimia jatkossa myös mahdollisena uutena Päijänteen veneilyretkeilyn tukikohtana.

M-alueet (M ja MU)

Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alue on varattu pääasiassa maa- ja metsätalouteen. MU-alueella Pikkutupasalossa tulee metsänhoidossa huomioida rantamaisema- ja ympäristöarvot.

5.4 Kaavan vaikutusten arviointi

5.4.1 Maakuntakaavan huomioonottaminen

Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta maakuntakaavan tavoitteisiin tai ratkaisuihin. Maakuntakaavassa ei ole varsinaisia aluevarauksia kaava-alueiden osalta, laajemmat matkailun , kulttuuriympäristön vetovoima-alueiden , maisema-alueiden sekä biotalousalueiden kehittämistavoitteet sopeutuvat kaavan tavoitteisiin. Kaavamuutos edistää myös matkailun vetovoimatekijöitä mahdollistamalla toteuttaa Pikkutupasalon saareen esim. veneretkeilyn tukikohta.

5.4.2 Voimassaolevan rantayleiskaavan huomioonottaminen

Päijänteen rantayleiskaavaa yleisesti voidaan pitää kaavan ikä huomioiden vanhentuneena tavoiteasettelun ja maaseudun elinvoimatekijöiden lisäämisen osalta erityisesti kyläalueilla. Ruolahden kylän elinvoimaisuutta voidaan lisätä uusilla rakentamismahdollisuuksilla pysyvään asumiseen, jolloin kuntaan syntyy uusia säännöllisiä verotuloja ja uusia kunnan palvelujen käyttäjiä, uusia pysyviä palveluja Ruolahteen ei olle realistista odottaa ellei kylään rakenneta laajemmassa mitassa uusia asuntoja ja tehdä kylään myös keskitetty vesihuoltoverkosto. Kylän kehittämismahdollisuudet riippuvat suurelta osin kunnan tavoitteista ja toimenpiteistä kehittää Ruolahtea laajemmin verrattuna nykytilanteeseen.

Ruolahden kylän rantayleiskaavan tarkistuksessa v. 2004 on osoitettu uusia loma- ja pysyvän asumisen rakennuspaikkoja sekä matkailupalvelualueita. Matkailualueet eivät ole vielä toteutuneet, Ruolahden entiselle satama-alueelle on osoitettu kaavassa palvelurakentamismahdollisuus, jonka toteutuminen virkistäisi kesäaikana kylää ja mahdollistaisi pitää kesäisin esim. kesäkahvila-kioskia alueella.

Kaikki uusi rakentaminen Ruolahden alueella edistää kylän säilymistä elinvoimaisena ja sitä kautta antaa lisää mahdollisuuksia ainakin kesäaikaisten palvelujen järjestämismahdollisuuksiin.

5.4.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Toteutuessaan kaava lisää hieman liikennöintiä Palvaniemen alueen yksityistiellä yleiselle maantielle saakka, toisaalta uudet käyttäjät osallistuvat myös tienhoitokustannuksiin, jolloin tienpitorasitus pienenee osakasta kohti ja tiestön parantamisen kustannukset jakaantuvat aiempaa useammalle tieosakkaalle. Kaavalla ei voida määrätä tieasioista, tiestöasiat hoidetaan yksityistielain menettelyjen mukaisesti.

5.4.4 Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja maisemaan

Palvaniemestä on tehty luontoselvitys vuonna 2020 (liite) ja Pikkutupasalon osalta vuonna 2016. Alueilla ei ole selvityksessä todettu erityisiä suojeltavia kohteita tai lajeja. Pikkutupasaloon jää maa- ja metsätalousalueita noin 6.5 hehtaaria ja vapaata rantaviivaa jää noin 1.1 kilometri esim. jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantautumiseen. Pikkutupasalon saareen olisi hyvin mahdollista perustaa kaavamuutoksen jälkeen esim. Päijänteen veneretkeilyä palveleva tukikohta. Palvaniemessä uusi rakentaminen on sijoitettu suojaisaan lahteen, jossa eteläänpäin pistävä niemi jää puustoiseksi maisemasuojaksi vesistöstä päin katsottuna.

5.4.5 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskuntatalouteen sekä liikenteeseen.

Kaavalla ei voida katsoa olevan sen koon ja luonteen johdosta merkittäviä yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia. Kaavan toteuttamisesta vastaa kokonaan alueen maanomistaja, kunnalle tulee jatkossa uusia säännöllisiä kiinteistöverotuloja ja rakentamisen aikaisia muita verotuloja.

Kaavassa osoitettu mahdollisuus toteuttaa Ruolahden kylän alueelle vakituista asumista edistää kylän kehittymistä palvelurakenteen osalta mahdollistaen ehkä jatkossa myös kesäaikaisia satama- ja muita yksityisiä palveluja.

Pysyvää asutusta alueelle puoltaa Ruolahden kylässä jo oleva muu vakituinen asutus, kylästä on koulukuljetuksia Kuhmoisten keskustaan ja kylästä pääsee kutsutaksilla joka torstaina kirkonkylän palveluihin. Kaava-alueelle , jonne on osoitettu uutta rakentamista on jo valmis sähköverkko.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Alueilla ei sijaitse ympäristön häiriötekijöitä.

6. Rantayleiskaavan toteutus

Rantayleiskaava toteutuu samalle alueelle laadittavan yksityiskohtaisemman ranta-asemakaavan kautta , käytännön kaavan toteutusta valvoo kunnan rakennustarkastusviranomainen rakennuslupamenettelyn ja muun yleisen valvonnan kautta

Liitteet :

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 12.2021
2. Luontoselvitys Suomen Luontotieto Oy, 2020
3. Arkeologinen selvitys, Mikroliitti Oy, 2020

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA KUHMOINEN

Ruolahden, Pikkutupasalon ja Aningaistensaaren rantayleiskaavan muutos.

Koskien rantayleiskaavan muutosta Kuhmoisten kunnassa Ruolahden ja Pikkutupasalon alueilla tilat 291-411-1-140, 291-411-1-102 ja 291-413-6-57. Sijaintikartta alla.

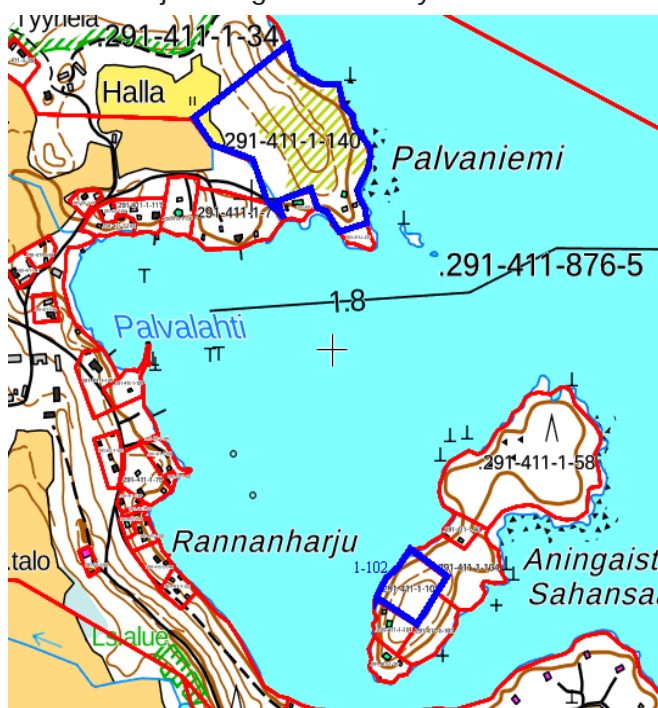

Kaava-alueiden likimääräinen sijainti osoitettu punaisilla ympyröillä

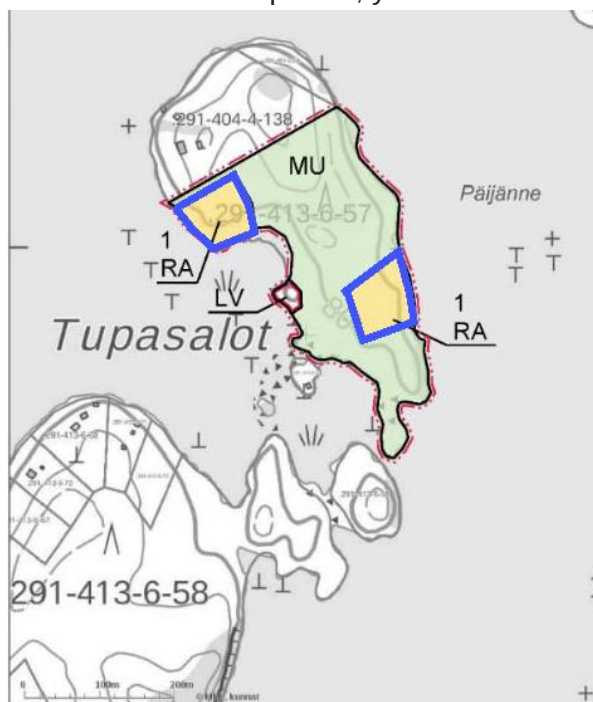
1. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa Ruolahden Palvaniemen alueelle mantereelle Pikkutupa-salon ja Aningaistensaaren rakennusoikeutta ja osoittaa saarten nykyiset lomarakennuspaikat maa- ja metsätalousalueiksi. Rakennusoikeuden keskittämistä mantereelle Palvaniemeen puoltaa Ruolahden kylän nykyinen ja suunniteltu muu maankäyttö, kylässä on jo eri-ikäistä loma- ja pysyvää asutusta ja rantayleiskaavassa on lisäksi useita uusia loma- ja pysyvän asunnon rakennuspaikkoja sekä matkailurakentamisalue (RM). Pikku-Tupasalossa yleiskaavan muutoksella vapautuu saareen merkittävästi lisää vapaata rantaviivaa ja saaren luonnontilaisuus säilyy kaava-alueen osalta.

Palvaniemi ja Aningaistensaari yleiskartat

Pikkutupasalo, yleiskartta

Kaavamuutosalueet rajattu sinisillä rajauksilla.

2. KAAVAN LAATIJA

Kaavan laatijana toimii Juha Poutanen, DI, Insinööritoimisto Poutanen Oy, Koulukatu 19 13100 Hämeenlinna, puh 0400 480338, sähköposti: toimisto(at)poutanenoy.fi.

3. OSALLISET

Kaavan osallisia ovat lähialueiden maanomistajat ja asukkaat, joiden asumiseen, työntekoon tai muuhun kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

Viranomaisosallisia ovat:

- Kuhmoisten kunta
- Pirkanmaan Liitto
- Pirkanmaan ELY-keskus

- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Pirkanmaan Pelastuslaitos

Yhteisöt:

- Tehi Ruolahti kylätoimikunta

Yritykset:

- Telia Finland Oyj
- Elenia Oy

4. KAAVAN VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Kaavahanke on laitettu vireille 1.2022 aikana. Kunta kuuluttaa kaavan vireille tulleeeksi xx.xx.2022. Kunta hoitaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja kaavaluonnosaineiston nähtävälle asettamisen, kaavanlaatija toimittaa kaava-asiakirjat kuntaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä 30 päivän ajan kunnanvirastossa ja kunnan internet-sivuilla. Osallisilla on oikeus esittää mielipiteensä kirjallisesti suunnitelmasta nähtävilläolonaikana.

Kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnosaineisto) pidetään OAS:n kanssa nähtävillä samanaikaisesti 30 päivän ajan kunnanvirastossa ja kunnan internetsivuilla. Osallisilla on oikeus lausua siitä mielipiteensä kirjallisesti nähtävilläolonaikana. Viranomaisosallisten kuuleminen hoidetaan lausunto-menettelyllä.

Kaavaehdotus pidetään mahdollisten korjausten ja täydennysten jälkeen nähtävillä kunnassa 30 päivän ajan ja siitä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot. Osallisilla on oikeus tehdä tarvittaessa kirjallinen muistutus asiassa nähtävilläolonaikana.

Kaavamuutoksen hyväksyy Kuhmoisten kunnanvaltuusto.

5. KAAVAN LÄHTÖKOHDAT

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

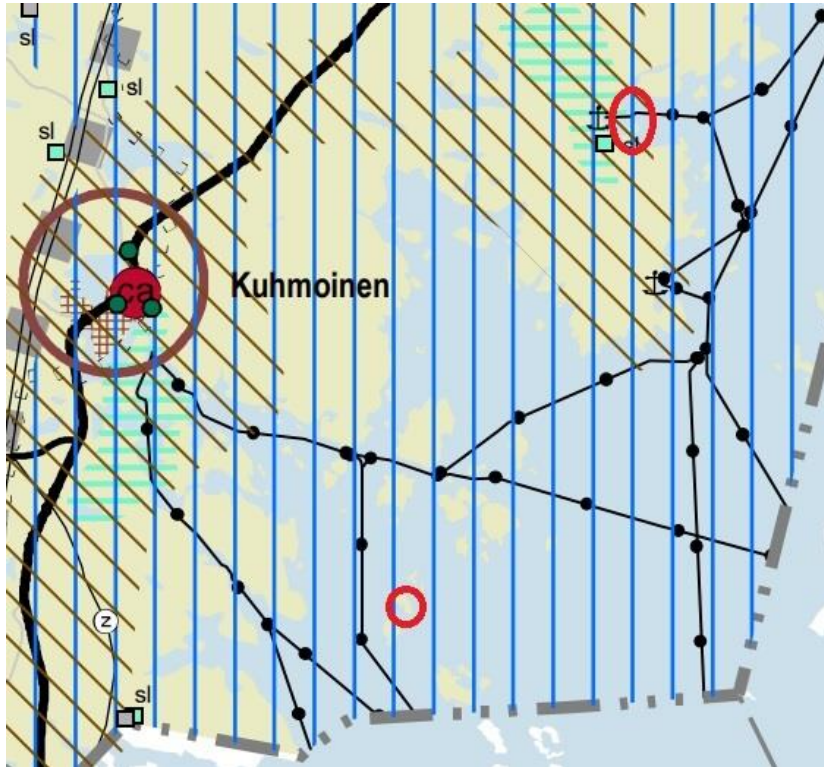
Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta huomioidaan seuraavia tavoitteita.

- Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava mahdollisuuksien mukaan tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa ja infrastruktuurin hyväksikäyttöä
- Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on mitoitettava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyvyys.
- Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit.

- Alueiden käytössä luodaan edellytykset ilmastonmuutokseen sopeutumiselle.

5.2 Maakuntakaava

Keski-Suomen maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi 28.1.2020. Maakuntakaavassa ei ole varsinaisia aluevarauksia kaava-alueiden osalta. Kaava-alueiden sijainnit osoitettu likimäärin punaisilla ympyröillä.

Kaava-alueet kuuluvat maakuntakaavassa laajempien vetovoima-alueiden piiriin, alla viivarasteroitujen alueiden selitykset

Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue

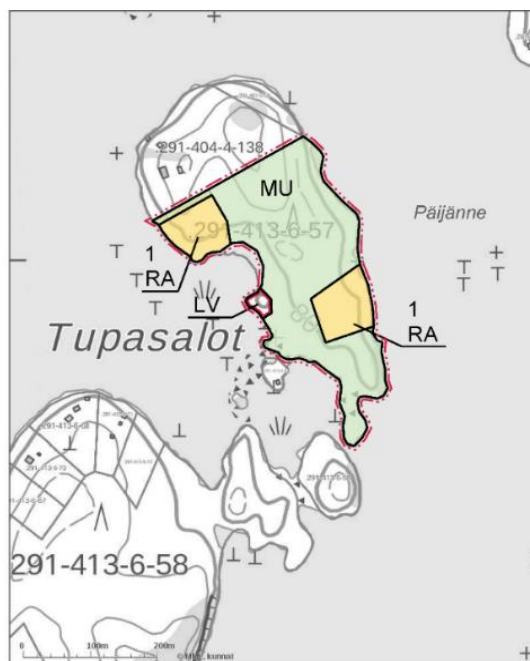
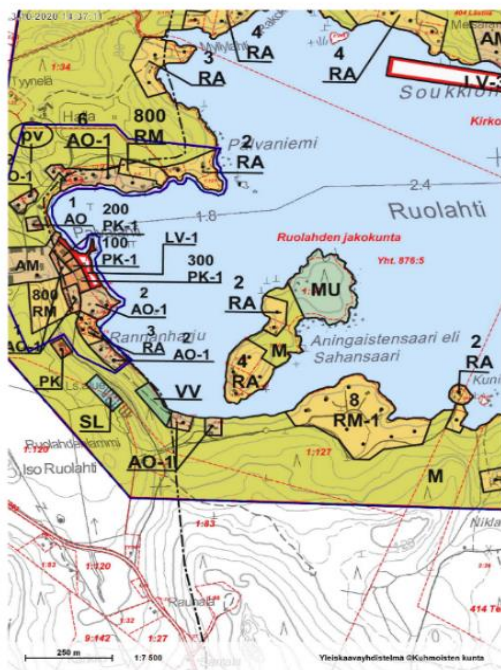
Kulttuuriympäristön vetovoima-alue

Kaava-alueille kohdistuu kaksi muuta Keski-Suomen maakuntakaavan merkintää: Maakunnallisesti arvokas maisema-alue (mam) (Ruolahti) ja Biotallouteen tukeutuva alue (b).

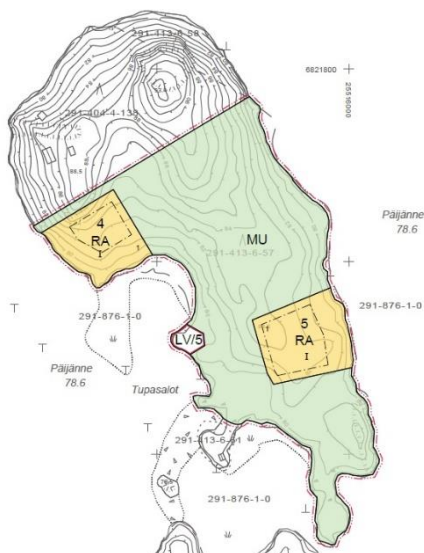
5.3 Rantayleiskaava

Pääjärven rantayleiskaava on vahvistettu v. 1997, Ruolahden kylän rantayleiskaavan muutos on hyväksytty v. 2004. Palvaniemessä kaava-alueelle on osoitettu yksi RA-alue. Pikkutupasalon saarella on rantayleiskaavassa osoitettu kaksi RA-aluetta ja MU ja LV alueet. Aningaistensaaren kaava-alue on osoitettu rantayleiskaavassa RA-alueena. Otteet rantayleiskaavoista alla.

5.4 Ranta-asemakaava

Pikkutupasalon saarella on ranta-asemakaava tilan 6-57 alueella. Kaavassa on kaksi toteutumattomaa RA rakennuspaikkaa, pääosa muusta kaava-alueesta on MU-alue, länsirannalla on pieni venevalkama-alue (LV). Pikkutupasalon ranta-asemakaavakartta alla. Ranta-asemakaavan muutos rantayleiskaavamuutoksen kanssa on vireillä samanaikaisesti Pikku-Tupasalon osalta.

5.5 Rakennuskanta

Kaava-alueilla ei ole rakennuksia, Palvaniemen kärjen alueella on ollut aiemmin vanhoja huonokuntoisia mökkirakennuksia, jotka on purettu. Pikkutupasalon kaava-alueella ei ole rakennuksia, saarella on kaksi muuta vanhempaa loma-asuntoa, ei kuitenkaan kaava-alueella. Aningaistensaaren kaava-alueella ei ole rakennuksia, muulla osalla saarta on kolme vanhempaa loma-asuntoa.

6. LAADITUT JA LAADITTAVAT SELVITYKSET

Kaava-alueelta laadittuja selvityksiä ovat,

- Maakuntakaavan selvitykset (Keski-Suomen maakuntakaava)
- Rantayleiskaavan aineistot
- Pikkutupasalon ranta-asemakaavan aineistot
- Päijänteen saarien arkeologiset selvitykset v. 2015, Keski-Suomen Museo

Erillinen luontoselvitys mantereen kaava-alueelta on tehty kesällä 2020. Arkeologinen selvitys on laadittu mantereen Palvaniemestä v. 2020.

7. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

7.1 Maakuntakaavan ohjausvaikutus

Kaavassa arvioidaan maakuntakaavan ohjausvaikutuksia suhteessa kaavaratkaisuun.

7.2 Rantayleiskaavan ohjausvaikutus

Kaavassa arvioidaan rantayleiskaavan ohjausvaikutusta suhteessa kaavaratkaisuun

7.3 Ympäristö- ja virkistyskäyttöön liittyvät vaikutukset

Kaavan ympäristövaikutukset arvioidaan kaavaratkaisuun perustuen.

7.4 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavassa arvioidaan Ruolahden kylän alueelle osoitettavan loma- ja /tai vakituisen asumisen aiheuttamat vaikutukset yhdyskunta- ja palvelurakenteeseen.

7.5 Kulttuurihistoriallisten vaikutusten arviointi

Kaava-alueilla ei ole varsinaisia muinaismuistorekisterin mukaisia kohteita, vuoden 2020 selvityksessä havaittiin muutamia raivausröykkiöitä, jotka eivät olleet tutkimuksen mukaan muinaisjäännöksiä. Kaava-alueilla ei ole rakennuskantaa. Kaava-alueen saarissa ei ole ollut arkeologisia kohteita v. 2015 tehdyn tutkimuksen mukaan.

8. KAAVATYÖN ALUSTAVA TAVOITEAIKATAULU

- Kaavoitus laitettu vireille 1.2022
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnosaineistot nähtävillä 4-5.2022
- Kaavaehdotus nähtävillä 6-8.2022
- Kaavan hyväksymiskäsittelyt 9-10.2022

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antavat lisätietoja:

Kaavan laatija:

Insinööritoimisto Poutanen Oy , Koulukatu 19 13100 Hämeenlinna
Juha Poutanen, DI, YKS 361, puh. 0400 480338 toimisto@poutanenoy.fi

Kuhmoisten kunta: Tekninen johtaja Kari Ahonen, puh. 040 049 0796,
Toritie 34 A 17800 Kuhmoinen , kari.ahonen@kuhmoinen.fi

KUHMOISTEN PALVANIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA ALUEEN LUONTOTYYPPI -JA KASVILLISUUS- SELVITYS 2020

Alueella kasvaa muutama vanhempi mänty

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät.....	3
3. Tulokset.....	4
3.1 Alueen kasvillisuuden ja luontotyyppien yleiskuvaus.....	4
3.2 Arvio alueen linnustollisesta arvosta	7
4. Yhteenveto.....	7
5. Lähteet ja kirjallisuus.....	8
6. Liitteet	9

1. Johdanto

Insinööritoimisto Poutanen Oy tilasi elokuussa 2020 Suomen Luontotieto Oy:ltä Kuhmoisten Ruolahden alueelle suunnitellun ranta-asemakaava alueen luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksen. Selvitys liittyy kaavahankkeen ympäristösuunnitteluun ja ympäristövaikutuksiin liittyviin perusselvityksiin. Ranta-asemakaavan tarkoituksena on myös siirtää yksi rakennuspaikka Aningaistensaaresta Palvaniemeen. Koska tämä muutos ei vaikuta Aningaistensaaren luontoarvoihin, ei saaripalstalta tehty luontoselvitystä. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Juha Poutanen ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Tutkimusalueelta (karttaliite 1) selvitettiin Luonnonsuojelulain tarkoittamat suojeltavat luontotyytit (Luonnonsuojelulaki 1996/1096, 29§), Metsälain tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (1996/1093, 10§) ja Vesilain (Vesilaki 587/2011) suojelemaa pienvesikohteet, kuten lähteet ja purot. Selvitys sisälsi myös uhanalaisten luontotyyppien (Raunio ym.) inventoinnin. Maastotyöt toteutettiin Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen (Pääkkönen 2000) mukaisesti.

Luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä etsittiin myös uhanalaisia putkilokasvilajeja, tehtiin 19.8.2020. Alueen pesimälinnustoa ei ajankohdan vuoksi voinut selvittää, mutta ympäristön perusteella alueen linnustollisesta merkityksestä tehtiin arvio. Selvityksen maastotöistä vastasi FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhalta. Selvityksessä käytetyn karttamateriaalin luovutti tilaaja käyttöömme. Ennen maastoinventointia selvitettiin onko alueelta olemassa aiemmin julkaistua luontotietoa. Alueelta ei löytynyt julkaistua tietoa luontoarvoista, eikä esim. lajistotietoa laji.fi portaalissa kyseiseltä alueelta löytynyt. Aluetta on kuitenkin mahdollisesti tutkittu laajempien selvitysten kuten mm. rantatyleiskaavoituksen yhteydessä.

3. Tulokset

3.1 Alueen kasvillisuuden ja luontotyyppien yleiskuvas

Alue jaettiin kolmeen lohkoon lähinnä metsänkäsitteilytoimenpiteiden ja maankäytön perusteella. Kultakin lohkolta tehtiin kasvillisuuden lyhyt kuvaus ja selvitettiin lohkon luontoarvot.

Lohko 1

Lohko käsittää niemen kärjen hakkaamattoman alueen. Alueen maapohja on melko kivikkoista ja myös rantaviiva on kivikkoista. Niemen tyvellä on vanha huonokuntainen kesäasunto piharaken-nuksineen ja pihapiireineen ja alueelle johtaa tie. Pihapiirin kasvillisuus on kulttuurivaikutteista ja alueella kasvaa mm. muutamia omenapuita. Piha-alueella on myös yksi laajempi kielokasvusto (*Convallaria majalis*). Alue on sekametsää, jossa valtapuuna kasvaa rauduskoivu (*Betula pendula*) ja muuhun puustoon kuuluu mäntyä (*Pinus sylvestris*), kuusta (*Picea abies*), haapaa (*Populus tremula*), raitaa (*Salix caprea*), harmaaleppää (*Alnus incana*) ja pihlajaa (*Sorbus aucuparia*). Iältään puusto on keski-ikäistä, mutta alueella on muutamia vanhempia rauduskoivuja ja mäntyjä. Lahopuuta on alueella niukasti ja tuulenkaadot ja muu lahoava puu on ilmeisesti kerätty polttopuiksi. Pensaskerros on niukkaa ja koostuu muutamista tuomista (*Prunus padus*), punaherukoista (*Ribes rubrum*), katajista (*Juniperus communis*) ja puiden taimista. Rantaviivan tuntumassa kasvaa muutamia kohdin tuhkapajua (*Salix cinerea*). Metsätyyppi on alueella lähinnä mustikkatyyppin kangasta ja aluskasvillisuuden val-

talajistoon kuuluvat mustikka (*Vaccinium myrtillus*), puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*), kevätpiippo (*Luxula pilosa*) sekä metsälauha (*Deschampsia flexuosa*). Lähellä rantaviivaa kasvaa yhdessä kohdin siniheinää (*Molinia caerulea*) ja alueen kivien päällä esiintyy lehtoarhoa (*Moehringia trinervia*). Rantavyöhyke on alueella kapea ja kivikkoinen ja rantaa reunustaa kapea viiltosaravaltainen reunus (*Carex acuta*). Muusta rantavyöhykkeen lajistosta mainittakoon ruokohelpi (*Phalaris arundinacea*), rantalpi (*Lysimachia vulgaris*), rantakukka (*Lythrum salicaria*) ja järvikorte (*Equisetum fluviatile*). Lohkon itäreunan laiturin vieressä kukki muutamia järvisätkimiä (*Ranunculus peltatus* ssp. *peltatus*) laajan ahvenvitakasvuston (*Potamogeton perfoliatus*) keskellä.

Yleiskuva lohkon 1 alueelta

Lohko 2

Suurin osa ranta-asemakaava alueesta on taimettuvaa hakkuuaukeaa, jossa puusto on hyvin tiheää ja paikoin lähes läpipääsemätöntä. Rantaan on hakkuissa jätetty kapea, paikoin vain muutaman metrin levyinen puustoinen reunus, jossa puustoon kuuluu tervaleppiä (*Alnus glutinosa*), koivuja ja paikoin myös raitaa ja mäntyä. Säästöpuiksi hakkuuaukealle on jätetty muutamia mäntyjä. Alueen kasvillisuudessa näkyy hakkuiden jälkeinen pioneerivaikutus ja aukkopaidossa kasvaa paikoin runsaana maitohorsma (*Ebilobium angustifolium*), metsälauha ja metsäkastikka (*Calamagrostis arundinacea*). Ennen hakkuita alueen metsätyyppi lienee ollut joko mustikkatyyppin tuoretta tai rehevää oravanmarjatyypin kangasta. Rantavyöhyke hakkuualueen kohdalla on melko kapea ja vain muutamien kohtien ranta reunustaa hieman leveämpi saravyöhyke. Varsinaista luhtaa ei alueella kuitenkaan ole.

Lohkon 2 taimettuvaa hakkuuaukua

Lohko 3

Avohakkuualueen länsi- ja pohjoisreunaa kiertää kapea puustoinen reunus, jossa puusto on keski-ikäistä tai varttunutta. Sekametsäksi luokiteltavalla alueella kasvaa mäntyä, kuusta, haapaa ja rauduskoivua sekä muutamia kookkaampia raitoja. Pensaskerros muodostuu kuusen ja lehtipuiden taimista. Myös tällä alueella on tehty poimintahakkuita. Muutamin kohdin alueella on nuoria harmaaleppäkasvustoja. Metsätyyppi on alueella oravanmarjatyypin ja mustikkatyypin sekatyyppiä. Paikoitellen maapohja on heinien kuten kastikoiden peitossa ja varpuja on niukasti. Lohkon länsinurkkauksessa on pieni laikku entistä laidunta tai niittyä, joka on metsittymässä. Laikun reunoilla kasvaa jonkin verran kiiltopajua (*Salix phylicifolia*). Alueella havaittiin pyyppökie ja laji lienee pesinyt jossain lähistöllä

*Yleiskuva lohkon
3 alueelta*

3.2 Arvio alueen linnustollisesta arvosta

Suunnitellun ranta-asemakaava alueen pesimälinnusto lienee ympäristön perusteella tavallista metsälajistoa. Alueella ei ole vanhaa metsää ja kolopuitakin havaittiin vain muutamia, joten vanhan metsän linnustoa alueella tuskin pesii. Pysyvän pesän rakentavien petolintujen pesiä ei alueella havaittu. Rantaluhtien puuttuminen heikentää vesi- ja rantalinnuston pesimämahdollisuuksia. Alueella havaittu pyypokue on saattanut pesiä alueella. Laji kuuluu Lintudirektiivin liitteen I lajeihin, mutta ei ole uhanalainen Suomessa.

4. Yhteenveto

Tutkimusalueella ei ole Luonnonsuojelulain 29§ mukaisia suojeltavia luontotyppejä eikä Vesilain (Vesilaki 587/2011) tarkoittamia suojeltavia pienvesiä. Myöskään Metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei alueella ole. Alueella ei esiinny uhanalaisia tai suojeltavia luonto-typpejä (Raunio ym. 2008). Ympäristön perusteella alueen pesimälinnusto lienee tavanomaista, eikä vaateliasta tai uhanalaista lajistoa alueella todennäköisesti pesi. Alueella havaittu pyy kuuluu Lintudirektiivin liitteen I pesimälajeihin, mutta laji ei ole uhanalainen Suomessa. Alueella ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä, eikä alueella ole lajille optimaalista elinympäristöä. Viitasammakoille kutupaikoiksi sopivia, rannasta kuroutu-neita lampareita tai muita lammikoita ei alueella ole. Lepakoille sopivia talvehtimispaikkoja, kuten luolia tai syviä louhikoita ei alueella esiinny. Alueella ei ole perinnebiotooppeja, eikä vanhaan asutukseen viittaavaa kasvilajistoa (arkeofyyttejä) havaittu alueella. Alueelle suunniteltu maankäyttö ei uhkaa merkittäviä luontoarvoja.

Pyy kuuluu alueen pesimälinnustoon

5. Lähteet ja kirjallisuus

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Arnold, E.N. & Burton, J.A. 1978: A Field Guide to the reptiles and Amphibians of Britain and Europe.
- Hanski Ilpo K, 1998: Home ranges and habitat use in the declining flying squirrel, *Pteromys volans*, in managed forests. *Wildlife biology* 4: 33–46.
- Hanski Ilpo K, 2001: Liito-oravan biologia ja suojelu Suomessa s 13. Suomen Ympäristö 459.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Lappalainen, M. 2002: Lepakot. Salaperäiset nahkasiivet. Tammi
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisu (No 4). 142 s. BirdLife Suomi. Suomen ympäristökeskus
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.
- Ryttäri, T. & Kettunen, T. 1997: Uhanalaiset kasvimme. – Suomen Ympäristökeskus. Kirjayhtymä Oy. Helsinki.
- Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö -sarja, nro 742. Ympäristöministeriö, Helsinki 2004. 113 s.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Valkama, Jari, Vepsäläinen, Ville & Lehikoinen, Aleksi 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>. ISBN 978-952-10-6918-5. Sähköinen versio

6. Liitteet

Karttaliite 1. Tutkimusalue ja lohkorajaus

KUHMOINEN Ruolahti Palvaniemi Arkeologinen inventointi 2020

Timo Sepänmaa
Janne Soisalo

Tilaaaja: Insinööritoimisto Poutanen Oy

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartat	3
Vanhoja karttoja	4
Inventointi	4
Havainnot	5
Tulos	7
Lähteet	7
Kuvia	7

Kansikuva: Alueen kaakkoiskärkeä.

Perustiedot

Alue: Kuhmoinen, Ruolahti Palvaniemi.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko alueelle kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia kulttuurihistoriallisia jääniteitä.

Työaika: maastotyö: 25.11.2020.

Tilaaaja: Insinööritoimisto Poutanen Oy

Tekijät: Mikrolitti Oy: Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo.

Tulokset: Alueelta ei tunnetta ennestään arkeologisia kohteita. Arkeologisessa inventoinnissa alueella todettiin raivausröykkiöitä, sekä kiviaitaa. Aluetta kuvaavien historiallisten karttojen ja maastohavaintojen perusteella arvioimme näiden todettujen rakennelmien liittyvän alueen moderniin maankäyttöön, millä perusteella emme katso niiden olevan muinaismuistolailla suojeltavia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muutoin suojeltavia kulttuurihistoriallisia jääniteitä.

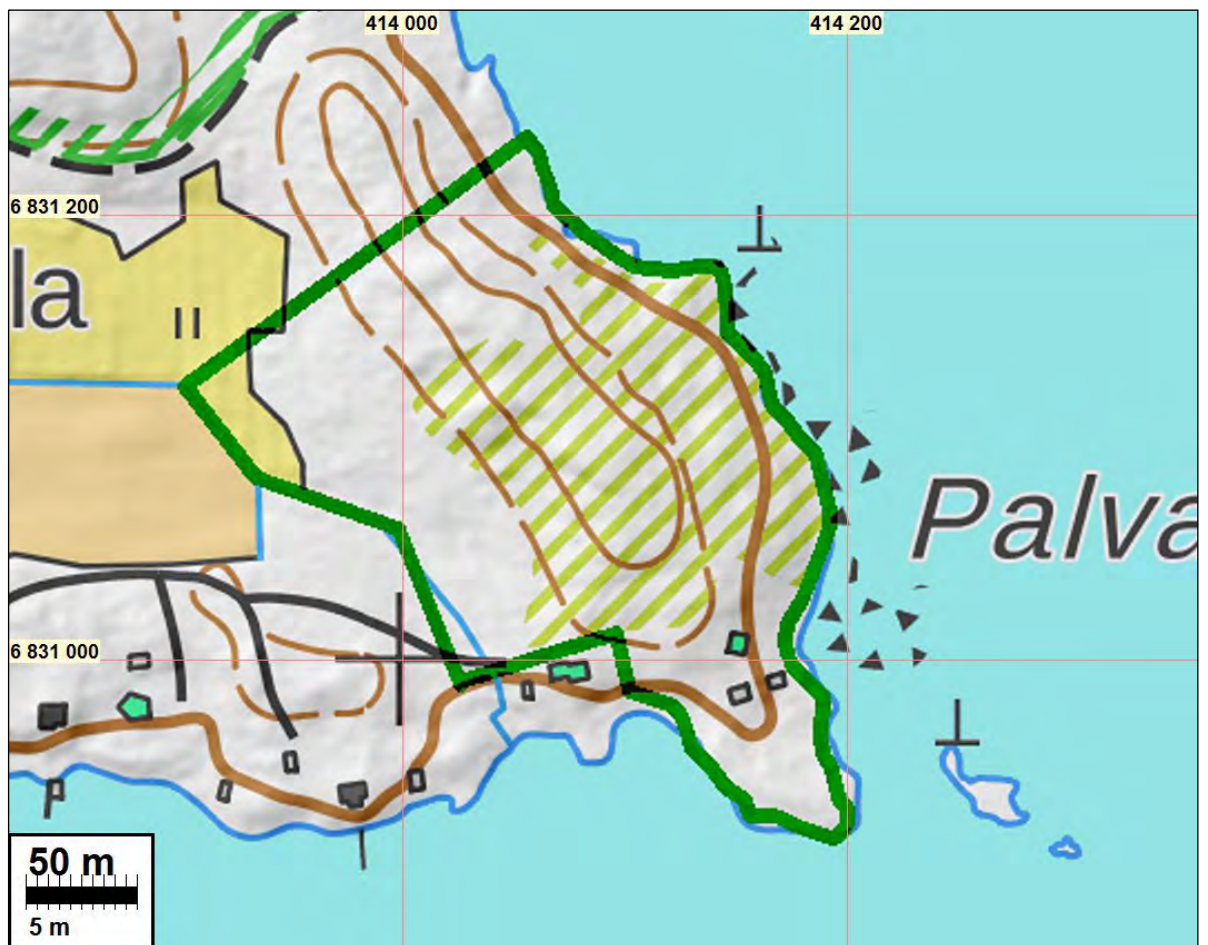
Inventoinnin perusteella alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia kulttuurihistoriallisia jääniteitä.

Tutkittava alue sijaitsee sinisen ympyrä sisällä.

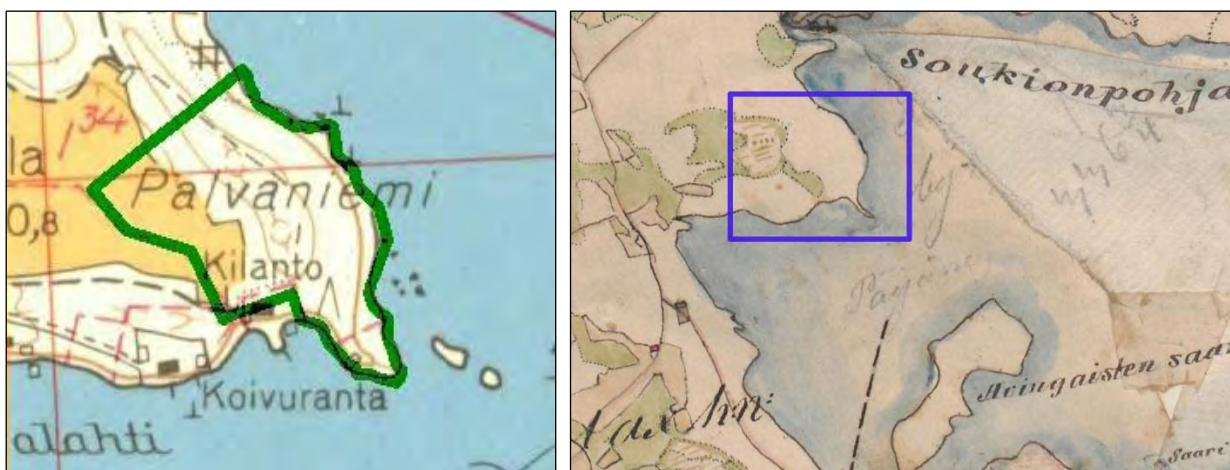
Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta marras-joulukuussa 2020, ellei toisin mainittu. Muinaisjäänösrekisteri on tarkastettu 11/2020. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään koelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikrolitti Oy:n serverillä..

Yleiskartat

■ = Tutkimusalueen rajaus

Vanhoja karttoja

Vasen. Tutkimusalue vihreällä vuoden 1966 peruskartalla. Alue on peltoa ja metsää. Oikea. Tutkimusalue sinisen rajauksen sisällä vuoden 1842 pitäjänkartalla. Alue on metsää ja niittyä.

Aluetta vuoden 1798 kartalla. Alue on metsää ja niittyä. Kartta kuvaa maastoa ennen Päijänteen vedenlaskua ja siksi ranta poikkeaa nykyisestä. Yllä olevan pitäjänkartan laatimisaikaan järveä oli jo laskettu mutta se on piirretty aiempien karttojen, kuten isojakokarttojen pohjalta.

Inventointi

Kuhmoisten Poutaniemen Palvaniemeen suunnitellaan kaavoitusta. Kaavakonsultti Insinööritoimisto Poutanen Oy tilaisi kaava-alueella tehtävän arkeologisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo tekivät arkeologisen inventoinnin maastotyön 25.11.2020 tutkimuksen kannalta riittävän hyvissä olosuhteissa.

Alue sijaitsee Kuhmoisten kirkosta noin 12 km itäkoilliseen, Päijänteen länsirannalla, Ruolahden Palvaniemessä. Alueelta ei tunneta ennestään arkeologisia kohteita. Lähin tunnettu kohde, muu kulttuuriperintökohde, *Aningaistensaari* moderni teollisuuskohde sijaitsee alueen kaakkoispuolella Aningaistensaareissa eli Sahasaareissa.

Alueen koko on noin 4 ha. Alue on maaperältään pääasiassa hyvin kivikkoista moreenia, länsiosassa vanhalla peltomaalla maaperä on savea. Alue sijaitsee korkeustasojen noin 78 m mpy (Päijänteen ranta) ja noin 87 m mpy (moreeniharjanteen laki) välillä. Muinais-Päijänteen tulvan huippu n. 5000 eKr. on alueella n. 94 m tasolla ja Ancylysjärven ranta 8200 eKr. on hieman alemmalla tasolla. Alue on siis paljastunut veden alta vasta kivikauden lopulla.

Päijännettä laskettiin 1800-luvun alkupuoliskolla puolisenttoista metriä. Tätä aikaa edeltävä historiallisen ajan ja rautakauden lopun rantataso alueella on noin 80 - 79,5 m mpy. Tätä alemmat korkeustasot ovat siis 1830-lukua aikaisemmin olleet Päijänteen veden pinnan alla. Siten nykyinen rantaviiva ja maasto siitä puolitoista metriä ylöspäin, ei ole arkeologisesti kiinnostavaa – aivan nykyrannasta ei siis ole muinaisjäännöksiä löydettävissä.

Vuonna 1798 laaditulle kartalle ja vuoden 1842 pitäjänkartalla alueen länsiosassa peltona esiintynyt alue on merkitty niityksi. Näille historiallisille kartoille ei ole merkitty tutkittavalle alueelle taloja, myllyjä tms.

Nykyisin alue on asumatonta ja viljelemätöntä, suurimmalta osin muutama vuosi sitten avohakattua ja nuorta lehtipuutaimikkoa kasvavaa. Niemen kaakkoiskärjessä on vielä hiljattain ollut kesämökki sivurakennuksineen, jotka on merkitty vielä nykyiselle maastokartalle, mutta joita ei maastotutkimuksia tehdessä enää ollut, Mökki on purettu aiemmin tänä vuonna. Rakennukset näkyvät vuoden 1986 kartalla mutta v. 1966 peruskartalla mökkiä tai muita rakennuksia ei vielä ole, joten mökki on ollut paikalla aikaisintaan 1960-luvun jälkipuoliskolta vuoteen 2020.

Maastotöiden valmisteluvaiheessa tutkittiin Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laadittua viistovalovarjostetta ja siitä pyrittiin paikantamaan arkeologisesti mahdollisesti kiinnostavia maarakenteita ja ilmiöitä, mitään maastotutkimuksessa huomioitavaa ei kuitenkaan todettu. Maastotöissä käytettiin normaaleja maastotutkimusmenetelmiä: silmävaraista havainnointia, koekuopitusta ja maanäytekairautta.

Havainnot

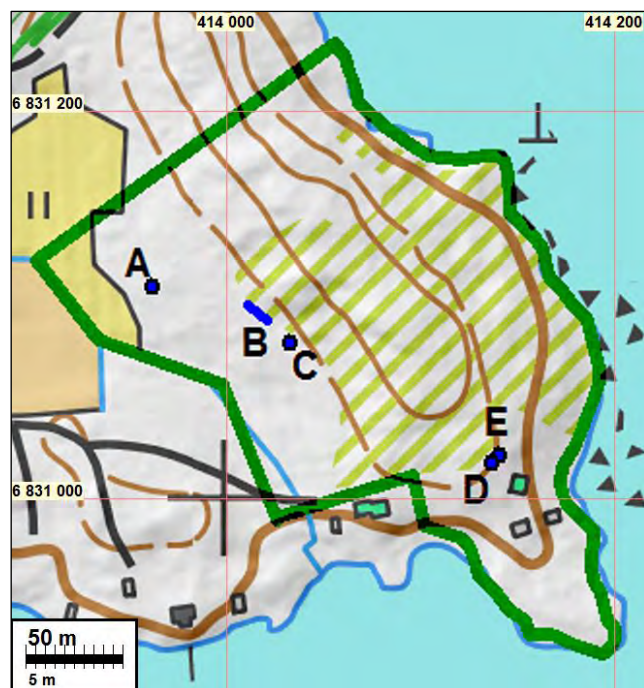
Alueella todettiin raivausröykkiöitä (havainnot: A, C-E), sekä pätkä kiviaitaa (havainto: B). Vuoden 1798 ja 1842 kartoilla havaittujen historiallisten ajan rakennelmien kohdalla tai tuntumassa ei ole peltoa tai rakennuksia. Näiden todettujen rakenteiden tuntumassa on vuosien 1966 ja -86 vanhoilla peruskartalla peltoa, joka voisi havaintojen A-C kohdalla tai laidalla on peltoa. Puustosta päätellen pelto on poistettu viljelystä 20-30 vuotta sitten.

Rakenteiden D ja E tuntumassa on vanhoilla vuosien 1986 ja -96 peruskartoilla rakennuksia. Hiljattain purettu talon selvästi pihamaan laidalla olleen kasvimaan reunalla

Edellä kuvatun perusteella jäänteet ovat siis 1840-luvun jälkeiseltä ajalta eivätkä siten muinaisjäännöksiä tai muitakaan arkeologisia suojelukohteita.

A) Raivausröykkiö (1)

N: 6831108 E: 413962 n. 1,5 x 2 m, suuremman kiven kupeeseen raivattu. Vanhan pellon alueella.

- = tutkimusalueen rajaus
- = kiviaita
- = raivausröykkiö

B) Kiviaita

N: 6831097 E: 414016 (kiviaidan keskikohta)
 noin 1 m leveää, max. 90 cm korkeaa kiviaitaa
 noin 12 m pituinen pätkä. Tämä on suurelta
 osin sortunut. Sijaitsee kivikon ja savikon (van-
 han pellon 1966–86) rajalla, vanha pelto-oja
 rajautuu kiviaidan länsilaidalle.
 (N: 6831100 E: 414011 pohjoispää- N: 6831092
 E: 414020 eteläpää)

Osittain sortunutta kiviaitaa. Etelään.

C) Raivausröykkiö

N: 6831079 E: 414032 n. 3 m x 4 m, van-
 han pellon ja kivikkoisen harjanteen rajalla.

Kuva pohjoiseen.

D) Raivausröykkiö

N: 6831018 E: 414136. Kooltaan noin 150 cm
 X 150 cm.

E) Raivausröykkiö

N: 6831022 E: 414140. Kooltaan noin 200 cm X
 250 cm.

Tulos

Alueelta ei tunnettu ennestään arkeologisia kohteita. Inventoinnissa alueella todettiin raivausröykkiöitä, sekä kiviaitaa. Aluetta kuvaavien historiallisten karttojen ja maastohavaintojen perusteella arvioimme näiden rakennelmien liittyvän alueen moderniin, 1840-lukua nuorempaan maankäyttöön.

14.12.2020

Timo Sepänmaa
Janne Soisalo

Lähteet

Peruskartta Ruolahti 2144 10. V. 1966, -86 ja -96. Maanmittauslaitos.
Pitäjäntkartta Kuhmoinen 2144 10. V. 1842. Maanmittauslaitos.

Kuvia

Vanhan mökin paikka.

Vasen. Harjanteen korkeinta kohtaa. Hyvin kivikkoista moreenia, hakkuuaukeaa. Luoteeseen. Oikea. Nykyistä rantaviivaa..